

Závěrečná evaluační zpráva

Projektu MAP Turnovsko III

Registrační číslo: CZ.02.3.68/0.0/0.0/20_082/0021096

1. Manažerské shrnutí

1.1 Výchozí situace

Území ORP Turnov zahrnuje 23 mateřských škol, 21 základních škol (včetně 1 soukromé základní školy, která byla zapsána do rejstříku 1. 9. 2022) a 1 základní uměleckou školu (celkem 45 IZO).

Spolupráce s aktéry ve vzdělávání v ORP Turnov probíhala už v rámci výzvy č. 46 OP VK, pak pokračovala v projektu MAP (2016-2017) a následně i MAP II (2018-2022) a MAP III (2022 – 2023). Hlavním impulsem byl soulad všech aktérů z území, že chtějí v nastavené spolupráci pokračovat a rozvíjet společné aktivity. Hlavním cílem uvedených projektů bylo zlepšení kvality vzdělávání na území ORP Turnov, a to prostřednictvím společného plánování, rozvoje partnerství jak mezi školami, školskými zařízeními, zřizovateli, tak i mezi dalšími subjekty, které ve vzdělání na území ORP Turnov působí.

Díličí cíle byly:

- I. Systémové zlepšení řízení mateřských a základních škol prostřednictvím začleňování dlouhodobého místního plánování jako nástroje ke kvalitnímu řízení škol
- II. Sdílené porozumění cíli: orientace na kvalitní inkluzivní (společné) vzdělávání
- III. Zavádění řešení pro snižování nerovností ve vzdělávání uvnitř škol a v území – dostupnost kvalitního vzdělávání pro každé dítě/každého žáka v inkluzivní škole
- IV. Zlepšení spolupráce s rodiči, zřizovateli a veřejností, zlepšení spolupráce v území a využívání místních finančních zdrojů pro rozvoj vzdělávání dětí a žáků

1.2 Intervence OP VVV

MAP Turnovsko, dále MAP Turnovsko II. a MAP Turnovsko III je takovou intervencí do vzdělávacího systému v území ORP Turnov, která má přispět k pozitivní změně tohoto systému. Podstatou je vytvoření a rozvoj funkčního systému partnerství a komunikace mezi aktéry, kteří ovlivňují vzdělávání v ORP Turnov. Jedním z očekávaných výsledků intervencí je (dle programového dokumentu OP VVV): Zvýšení kompetencí pracovníků veřejné správy, zřizovatelů, ředitelů a pedagogů pro využití monitoringu a hodnocení jako nástrojů pro řízení změn a podporu dalšího rozvoje s cílem zlepšování rovných příležitostí a kvality ve vzdělávání na všech úrovních. Nové kompetence budou užívat přímo v praxi při vytváření, vedení a vyhodnocování místních akčních plánů rozvoje vzdělávání, plánu aktivit pro rozvoj vzdělávání jednotlivých škol a v kariérním systému.

Bylo vytvořeno organizační a odborné zázemí, které se soustředilo na následující aktivity:

Informovanost o vzdělávání v ORP Turnov, výměna zkušeností mezi aktéry, účast na společných akcích, půjčování literatury z MAPí knihovny, společné plánování a realizace místně potřebných akcí, identifikování místních lídrů ve vzdělávání, podpora kvalitního řízení škol a spolupráce vedení škol,

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

podpora spolupracující atmosféry a dobrého klima ve školách, podpora volnočasových a mimoškolních aktivit, vzdělávání a spolupráce při rozvíjení gramotností a kompetencí.

Mechanismus dosažení cílů je uveden v teorii změny, která tvoří přílohu této závěrečné zprávy.

2. Popis použité metodologie

V rámci sběru dat evaluátor vycházel především z desk-research dostupných dokumentů. Hlavním zdrojem byly sebehodnotící zprávy a další dokumentace vzniklá z projektů MAP. Dalším zdrojem bylo dotazníkové šetření (dotazník vyplnilo celkem 46 osob), v květnu proběhla i diskuse v rámci pracovní skupiny (dále i PS). Diskuse probíhala podle předem stanovené struktury, evaluátor připravil otázky zjišťující účelnost MAP, dopady a udržitelnost MAP. Celkem se rozhovorů zúčastnilo 5 lidí.

Rozhovory i dotazníky mají samozřejmě své limity dané např. tím, že ne každý z respondentů se v rámci projektu zabýval projektem jako celkem, tedy nemusí mít přehled o všech jeho aktivitách. Většina dotázaných působila již v projektu MAP I a mohla tak zhodnotit vývoj situace od začátku realizace projektů MAP. Zde však může být limitem dlouhá doba od ukončení projektu MAP I, kdy si respondenti nemusí podrobně pamatovat všechny informace. Zároveň existovalo a existuje v oblasti vzdělávání více projektů a může být pro respondenty obtížné přesně rozlišit, z jakého projektu konkrétní aktivita byla. U dotazníků bývá obvykle limitem horší návratnost a často přehlacení respondentů velkým množstvím různých dotazníků, ze kterého pramení nechuť vyplňovat další dotazník. Proto byla použita kombinace různých metod zjišťování dat. Data byla následně zpracovávána analýzou a syntézou. Bylo tedy využito existující dokumentace, ale také sběru dat od vzorku respondentů.

V souladu s dokumentem Postupy MAP III byly zodpovězeny všechny základní evaluační otázky.

1. Účelnost MAP:

- 1.1. Do jaké míry se v našem území podařilo dosáhnout hlavního i dílčích cílů MAP?
- 1.2. Co v dosažení těchto cílů bránilo nebo jim naopak pomáhalo?
- 1.3. Do jaké míry se dařilo postupovat v souladu s principy MAP?

2. Dopady:

- 2.1. Co se změnilo díky akčnímu plánování v našem území?
- 2.2. Co akční plánování přineslo jednotlivým aktérům v území?
- 2.3. Co přinesla spolupráce s dalšími projekty k naplňování cílů MAP?

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

3. Udržitelnost:

3.1. Jakým způsobem se v MAP bude pokračovat?

3.2. Je plán udržitelnosti MAP realistický?

3. Zjištění a zodpovězení evaluačních otázek

Předmětem evaluace bylo ověřit, zda skutečně došlo k plánované změně ve vzdělávání v ORP Turnov.

Účelnost MAP:

- o Do jaké míry se v našem území podařilo dosáhnout hlavního i dílčích cílů MAP?
V dotazníkovém šetření se naprostá většina respondentů shodla na tom, že se zvýšila úroveň vzdělávání v ORP Turnov, a že je to i díky realizaci projektů MAP.
- I. *Systémové zlepšení řízení mateřských a základních škol prostřednictvím začleňování dlouhodobého místního plánování jako nástroje ke kvalitnímu řízení škol*
V rámci realizace projektu bylo podpořeno společné plánování zúčastněných subjektů. V projektech MAP byla také poskytována metodická pomoc ředitelům škol.
- II. *Sdílené porozumění cíli: orientace na kvalitní inkluzivní (společné) vzdělávání*
Již samotná realizace projektu je v souladu s myšlenkou inkluzivního vzdělávání. K naplnění tohoto cíle přispívalo mj. fungování pracovních skupin ke čtenářské a matematické gramotnosti a k rozvoji potenciálu každého žáka i spolupráce s ostatními projekty a organizacemi. Vzdělávací aktivity nabízené v rámci projektu podporovaly orientaci na kvalitní inkluzivní vzdělávání.
- III. *Zavádění řešení pro snižování nerovností ve vzdělávání uvnitř škol a v území – dostupnost kvalitního vzdělávání pro každé dítě/každého žáka v inkluzivní škole*
Z realizovaných aktivit vyplývá, že bylo cíleně podporováno inkluzivní vzdělávání. To, že MAP v této oblasti pomáhá, vyplynulo i z dotazníkového šetření. Konkrétně šlo o aktivity sdílení zkušeností, metodickou pomoc např. ve spolupráci učitelů a asistentů pedagoga, formativním hodnocení žáků apod. K naplnění tohoto cíle pomáhalo i fungování pracovní skupiny pro rovné příležitosti. Účastníci diskuse zmínili, že se nyní rýsuje nový problém, a to nedostatek míst pro žáky na školách.
- IV. *Zlepšení spolupráce s rodiči, zřizovateli a veřejností, zlepšení spolupráce v území a využívání místních finančních zdrojů pro rozvoj vzdělávání dětí a žáků*
K naplnění uvedeného dílčího cíle přispělo samotné řízení procesu rozvoje a aktualizace MAP. Dále také zpracování a dodržování komunikačního plánu během realizace projektů MAP založeném na konzultačním procesu. Naprostá většina respondentů dotazníkového šetření si myslí, že se v posledních 7 letech zlepšila komunikace mezi školou, zákonnými zástupci, veřejností i zřizovateli, a že se daří spolupráce mezi aktéry vzdělávacího procesu. Účastníci diskuse v rámci PS pozitivně hodnotili zavádění triád ve školách a využívání místních finančních zdrojů.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

- Co v dosažení těchto cílů bránilo nebo jim naopak pomáhalo?
Pomáhal aktivní realizační tým, aktivní odborníci a dobrá spolupráce s městem Turnov, zejména s odborem školství, kultury a sportu. Akce v rámci projektu, při kterých docházelo ke spolupráci a sdílení, byly dobře dostupné (místo konání v Turnově) a byly zdarma. Během diskuse se rovněž objevil požadavek ještě více propojit školy (motivace ke spolupráci, ne k soupeření). V rámci projektu MAP Turnovsko III nemohly být realizovány implementační aktivity, je dobře, že v pokračovacím projektu tyto aktivity už budou, zástupci pracovních skupin i ředitele dodali řadu podnětů.
- Do jaké míry se dařilo postupovat v souladu s principy MAP?
Do aktivit projektu byly zpracovány tyto principy komunitního plánování:

Princip spolupráce

Realizace projektů MAP podporovala spolupráci zřizovatelů, škol i organizací mimoškolního vzdělávání a dětí, žáků, rodičů i zaměstnavatelů. Právě spolupráce bylo to, co bylo zmíněno v diskusi, že se členům PS vybaví, když se řekne projekt MAP Turnovsko. Princip spolupráce byl naplňován jak v projektu MAP Turnovsko, tak v navazujících projektech MAP Turnovsko II. i MAP Turnovsko III. Do všech uvedených projektů byly zapojeny v různé míře všechny mateřské a základní školy v ORP Turnov, postupně byla rozvíjena i spolupráce s dalšími organizacemi.

Princip zapojení dotčené veřejnosti do plánovacích procesů

Během realizace projektů MAP fungoval web projektu a později v navazujících projektech i Facebook, informace se objevovaly také na webu města. Během realizace projektu MAP Turnovsko II. byl otištěn článek v místním periodiku Turnovsko v akci (i v online verzi), byl vydán informační letáček, newsletter i zpravodajské listy. Tím vším byl zajišťován přístup veřejnosti k informacím. Veřejnost byla aktivně informována během různých akcí, ve školách působili koordinátoři, kteří předávali informace učitelům, rodičům i žákům.

Princip dohody

I tento princip byl v průběhu realizace projektu naplňován, neboť důležité akce a dokumenty vznikající v projektu byly projednávány v pracovních skupinách i na Řídicím výboru (dále i ŘV). Na ŘV byly pravidelně projednávány a schvalované priority v ORP Turnov. Výsledný dokument MAP vždy vznikl formou spolupráce, a to jak v projektu MAP Turnovsko, tak i v navazujících projektech MAP Turnovsko II. a MAP Turnovsko III.

Princip otevřenosti

Tvorba a realizace MAP respektovala zásady rovných příležitostí, všechny dotčené zájmové skupiny měly možnost participace. Dokumenty vytvořené v rámci projektů MAP byly (před jejich schválením ŘV) zveřejňovány na webových stránkách k připomínkovaní.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Princip SMART

Během projektů MAP byly stanovovány priority ve vzdělávání, a to tak, aby realizace splňovala princip SMART: S – specifická (s popisem konkrétních opatření), M – měřitelná (s uvedenými indikátory), A – akceptovaná (projednána v partnerství MAP, odsouhlasena s jasně vymezenými kompetencemi a povinnostmi), R – realistická (odráží skutečné potřeby, plán je proveditelný a zdroje dostupné), T – termínovaná (návrhy opatření mají svůj jasný termín). V dokumentu MAP jsou všechny tyto informace uvedeny, princip je tak naplněn.

Princip partnerství

Partnerství MAP je dobrovolným sdružením subjektů, aktivně podporujících rozvoj vzdělávací soustavy v území. V rámci projektů MAP Turnovsko byla vytvořena organizační struktura v čele s Řídicím výborem, jehož členy jsou zástupci organizací a institucí v ORP Turnov v souladu s metodikou MAP. V prvním projektu to bylo 16 členů, ve druhém pak 20 členů, v současném projektu je to 19 členů. Do organizační struktury patří i pracovní skupiny, které fungovaly v projektech MAP v ORP Turnov v souladu s metodikou MAP. Členy PS byla zmíněna příjemná atmosféra při setkáních („donutí k setkání“). Vedle povinných pracovních skupin byla na začátku realizace projektů MAP založena i dobrovolná pracovní skupina zaměřená na zájmové a neformální vzdělávání. Tato pracovní skupina v současném projektu, který probíhá bez implementačních aktivit, nepokračovala.

Princip udržitelnosti

Tvorba MAP není účelovou aktivitou, ale slouží k nastavení a rozvoji dlouhodobých procesů spolupráce aktérů v oblasti vzdělávání na místní úrovni. Plánování je opakující se proces, ve kterém je nutné sledovat průběh realizace, vyhodnocovat dosahování cílů a přijímat nová opatření a plány, které povedou k nápravě či dalšímu zlepšení a rozvoji. Proto v ORP Turnov byly realizovány i navazující projekty MAP II i MAP III a plánuje se také pokračovat i v dalším období v projektu MAP IV. Projekty realizovala vždy Obecně prospěšná společnost pro Český ráj se souhlasem Města Turnov.

Dopady:

- Co se změnilo díky akčnímu plánování v našem území?

Základní změnou je, že došlo k většímu síťování škol, rozšířila se spolupráce napříč ORP, rozšířila se dostupná nabídka vzdělávacích aktivit s dopadem do výuky, rozšiřovaly se fungující metody a formy výuky, více docházelo k sebereflexi práce pedagogů. Účastníci dotazníkového šetření vnímají celkové zlepšení komunikace mezi organizacemi působícími ve vzdělávání v ORP Turnov. Díky vedení seznamu investičních priorit školy a zřizovatelé společně plánují investiční akce, jsou nuceni o investicích více přemýšlet. Uspořádané exkurze (např. v ZŠ Rovensko pod Troskami) byly vítanou inspirací. Došlo k rozvoji spolupráce mezi školami, dochází ve větší míře ke sdílení zkušeností (na úrovni ředitelů i pedagogů).

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

- Co akční plánování přineslo jednotlivým aktérům v území?

Bylo zajištěno organizační a odborné zázemí, byla nastavena koordinace a zájem zapojených subjektů o spolupráci. Již dříve docházelo k setkávání škol, ale fungovalo pouze omezeně. Během projektů MAP se rozšiřovaly možnosti spolupráce o další školy v ORP.

Přínos pro děti a žáky

Projekty MAP v ORP Turnov podporovaly zkvalitňování úrovně vzdělávání při respektování individuálních potřeb dětí a žáků, v rámci projektu MAP Turnovsko II. byly podpořeny i mimoškolní aktivity pro děti a žáky. Přínos pro děti a žáky probíhal i zprostředkovaně přes vzdělávání pedagogů.

Přínos pro pedagogické pracovníky i vedoucí pedagogické pracovníky

Do projektů MAP se podařilo zapojit všechny MŠ a ZŠ v ORP Turnov. Aktivity projektu byly zaměřeny na pedagogické pracovníky těchto institucí, zapojili se i pedagogičtí pracovníci z neformálního vzdělávání.

Přínos pro tuto cílovou skupinu je především ve sdílení zkušeností a přenosu informací, dále ve společném plánování aktivit pro rozvoj vzdělávacího systému v ORP. To vše přispělo k odbornému a osobnostnímu růstu pedagogů. Zároveň získali možnost pracovat při výuce s nově zakoupenými pomůckami, mohli si půjčit odborné publikace, které byly k tomuto účelu pořízeny (MAPí knihovnička). Právě podpora učitelů byla zmíněna jako jedna z charakteristik projektů MAP.

Došlo k většímu propojení se střediskem volného času a s knihovnou prostřednictvím nabídky celé řady aktivit (babička do školky, program v učebně mineralogie při SVČ, čtenářské dílny, autorské čtení a besedy se spisovateli apod.).

Přínos pro pracovníky a dobrovolné pracovníky organizací působících v oblasti vzdělávání nebo asistenčních služeb a v oblasti neformálního a zájmového vzdělávání dětí a mládeže

Tato cílová skupina zahrnuje jednak pracovníky z organizací zřizovaných městem (knihovna), jednak ostatní pracovníky neformálního vzdělávání (SVČ, ZUŠ) či z nestátních neziskových organizací (Vzdělávací centrum Turnov). Došlo k rozšíření nabídky volnočasových a mimoškolních aktivit v ORP Turnov, bylo podpořeno sdílení dobré praxe s realizací těchto aktivit.

Přínos pro rodiče dětí a žáků

Rodiče dětí a žáků do 15 let jsou velmi silnou cílovou skupinou, jejich role je však povětšinou pasivní. Rodiče jsou zapojeni do ŘV a do PS pro rovné příležitosti a mají možnost připomínkovat dokumenty, které vznikají v rámci projektů MAP a jsou průběžně zveřejňovány na webu.

Přínos pro veřejnost

Zapojení veřejnosti bylo upřesněno v komunikačním plánu, důležité bylo především informování o projektu a jeho jednotlivých aktivitách viz princip zapojení dotčené veřejnosti

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

do plánovacích procesů. I veřejnost měla možnost přímo se zúčastňovat některých akcí pořádaných v rámci projektu MAP Turnovsko II. (např. přednáška PhDr. Václava Mertina).

Přínos pro pracovníky organizací působící ve vzdělávání, výzkumu a poradenství a pracovníky popularizující vědu

Uvedené cílové skupiny byly součástí prvního projektu MAP, kdy šlo především o přípravu podmínek pro podporu inovativního a kreativního prostředí v regionu ORP Turnov a o pomoc s rozvojem polytechnického vzdělávání v regionu. Na to pak navázaly aktivity projektu MAP II., a to zejména rozšířením nabídky kroužků pro děti a žáky.

Přínos pro zaměstnance veřejné správy a zřizovatele škol působící ve vzdělávací politice

V území je 18 zřizovatelů škol z řad měst a obcí a 1 soukromý zřizovatel. Přínos zapojení se do procesu tvorby MAP pro zřizovatele škol a zaměstnance obcí spočíval především v jejich účasti v ŘV a v PS a v informování starostů v ORP Turnov. V pokračovacích projektech proběhlo také informativní setkání o kvalitě vzdělávání a průběhu projektu za účasti některých zastupitelů.

- Co přinesla spolupráce s dalšími projekty k naplňování cílů MAP?

Spolupráce s NIDV, nyní NPI ČR, s KAPem a dalšími projekty IPs, IPO koncepčními.

U spolupráce s NPI ČR (dříve NIDV) lze zmínit pozitivní vliv ve sdílení zkušeností mezi jednotlivými MAPy v rámci společných setkání. Zástupkyně KAPu byla členkou ŘV, kde vždy informovala o akcích, které připravují. Získali jsme tak možnost pro zástupce z našich škol zapojit se i do aktivit organizovaných v projektu KAP. V některých případech jsme školy pouze informovali a posílali jsme pozvánky na zajímavé akce, v rámci projektu MAP III bylo v Turnově zorganizováno (ve spolupráci s projektem KAP) pro členy pracovních skupin setkání zaměřené na problematiku nadaných žáků.

Udržitelnost:

- Jakým způsobem se v MAP bude pokračovat?

Partnerství, která vznikla nejen díky projektu MAP, jsou funkční a bylo by vhodné je udržet a dále rozvíjet v dalším období. Členové realizačního týmu i pracovních skupin se shodli na tom, že by byla škoda nepokračovat, důležité bude zajistit přípravu projektu a podání žádosti o podporu projektu MAP IV. Členové současného realizačního týmu zatím s přípravou navazujícího projektu počítají. Je domluveno, že nositelem projektu bude opět Obecně prospěšná společnost pro Český ráj. Nadále bude fungovat Řídící výbor i pracovní skupiny dle metodiky MAP IV, v plánu je i zřízení pracovní skupiny na podporu začínajících ředitelů. Z implementačních aktivit je zájem o pokračování osvědčených aktivit – např. setkávání na úrovni ředitelů, pedagogů, malotřídek a mateřských škol, rozvoj nabídky volnočasových aktivit pro děti a žáky, aktivity pro pedagogy apod.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

- Je plán udržitelnosti MAP realistický?

Plán udržitelnosti počítá s přípravou a realizací navazujícího projektu dle metodiky MŠMT. Vzhledem k zapojení zkušeného týmu z minulých projektů se dá předpokládat, že projektová žádost bude úspěšně podána a projekt následně úspěšně zrealizován.

4. Závěr

4.1 Závěr

Podklady ke zpracování této zprávy byly sbírány průběžně během realizace projektu MAP Turnovsko III, zpráva byla zpracována v květnu 2023. Evaluátorem byla Mgr. Lenka Jůnová, která celý proces evaluace průběžně konzultovala se členy realizačního týmu projektu. Cílem evaluace bylo vyhodnocení celého procesu místního akčního plánování ve vzdělávání v ORP Turnov, který ve zmíněném území probíhal v programovém období 2014-2020, respektive do roku 2023. Bylo zjištěno, že aktivity a výstupy odpovídají modelu, který byl vytyčen v „Postupech MAP I - III“.

4.2 Doporučení

Realizaci projektů MAP v ORP Turnov lze celkově hodnotit jako úspěšnou, bez zjištění větších problémů a komplikací. V projektech bylo pak vždy dosaženo zamýšlených a schválených výstupů a výsledků. Lze jednoznačně doporučit pokračování v projektu MAP IV, protože se ukázalo, že aktivity projektů MAP jsou pro území přínosem. Jsou pro aktéry přínosem nejenom v oblasti vzdělávání, metodického vedení, ale i síťování, což podporuje zvyšování kvality vzdělávání na území ORP Turnov. Bez projektů MAP by bylo obtížné tyto aktivity dále realizovat a šlo by to pouze v omezené míře. Na vhodnosti pokračování projektu MAP se shodli v diskusi členové PS, ale je třeba minimálně zachovat stávající podmínky vzdělávání. Pokračování aktivit v navazujícím projektu bylo projednáno a doporučeno i v rámci jednání ŘV. Zájem o zapojení se do pokračovacího projektu vyjádřili rovněž ředitelé škol v ORP Turnov při setkáních ve školách v průběhu dubna a května 2023. Souhlas se zapojením do pokračovacího projektu MAP Turnovsko IV vyjádřili svým podpisem ředitelé všech škol v ORP Turnov.

5. Přílohy

Příloha č. 1 – Teorie změny

Příloha č. 2 – Zápis z evaluačního setkání v rámci PS

Příloha č. 3 – Výsledek dotazníkového šetření